

10. SINIF FELSEFE DERSİ**1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ**

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

FELSEFE 10

Kazanım: 10.1.1. Felsefenin anlamını açıklar.

1. Farabi'ye göre felsefe, var olmaları bakımından varlıkların bilinmesidir.

Sartre'a göre felsefe yapmadaki amacımız, yaşamımızı ve deneyimlerimizi anlamak ve önceliklerimiz açısından değerlendirebilmektir.

Takiyettin Mengüşoğlu'na göre felsefe; bütün "var olan" şeylerin ortak olan, birleştirici olan niteliğini ortaya koymaya çalışmaktır.

Bu filozofların felsefeyi farklı şekillerde tanımlamaları hakkındaki düşüncelerinizi yazınız.

Kazanım: 10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.

2. Bir insan bilmediği bir şeyi zihninde evirip çeviremez, düşünemez ancak üzerine düşündüğü şeyi bilir. Bu yüzden önce bir şeyi öğrenmelidir.

Bu sözde vurgulanan felsefi düşünce özelliğini açıklayınız.

Kazanım: 10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.

3. Nermi Uygur'a göre felsefi sorular salt bilgi edinme amacıyla sorulmaz; onlar düşüncenin sınırlarını yoklayan, kesin yanıtlar aramak yerine daha derin bir anlayış peşinde olan sorulardır. Felsefe her şeyin en temelinde inmek, sıradan olanı sorgulayarak onu olağanüstü hâle getirmektir. Bir felsefe sorusunun olanca ağırlığı "Nedir?" kilit taşına dayanır. Felsefece nedir, doğru kullanışların bulunup ortaya çıkarılmasına yol açan bir dürtüdür. Filozof, evreni işlediğimiz kavramların doğru kullanışları bakımından ne olduğunu belirtmek, kavram anlamlarına ilişkin doğruyu bulup göstermek zorundadır.

Bu parçadan yola çıkarak felsefi soruların özelliklerini açıklayınız.

Kazanım: 10.1.3. Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.

4. Felsefi düşünce, toplumsal normları ve değerleri sorgulamakla kalmaz, aynı zamanda bu normların nasıl geliştirileceğine ve toplumsal hayatın nasıl daha anlamlı ve adil hâle getirileceğine dair bir yol gösterir. Felsefe, bireylerin ve toplumların kendi değerlerini ve amaçlarını yeniden değerlendirmelerine yardımcı olarak toplumsal değişim ve ilerleme için bir temel sağlar.

Bu parçadan yola çıkarak felsefenin toplumsal işlevlerini yorumlayınız.

Kazanım: 10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.

5. John Stuart Mill'e göre insan zihni gözlemlediği dünyadan genellemelere ulaşma eğilimindedir. Tümevarım, bu zihinsel eğilimin bir tezahürüdür ve tekil olaylardan genel ilkelere ulaşmamızı sağlar. Fakat bu süreç, yalnızca doğru gözlemlerle desteklendiğinde güvenilir sonuçlar üretir. Tümevarım, doğanın bir düzen içinde hareket ettiği varsayımına dayanır. Yani doğada belli sebeplerin belli sonuçlar doğurduğu ve bu sebep-sonuç ilişkilerinin evrensel olduğu kabul edilir. Bu düzenlilik, insanlığın bilimi geliştirmesinde en önemli faktörlerden biridir. Ancak tümevarımın doğasında bir belirsizlik de yatar: Geçmişte her zaman doğru çıkan bir genellenmenin gelecekte de doğru olacağına dair kesin bir güvence yoktur. Buna rağmen tümevarım, tüm bilimlerin temelini oluşturan en güçlü araçlardan biridir. Tümevarım doğru kullanıldığında bizi olguların ardındaki yasaları anlamaya götürür ve evrendeki düzenliliği keşfetmemize olanak tanır.

Bu parçada sözü edilen akıl yürütme türü ile ilgili problemleri bir örnek üzerinden açıklayınız.

Kazanım: 10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.

6. Descartes'a göre felsefede hakikati aramak gözlerin önüne serilmiş olanı kabul etmektense en küçük şüpheyi bile ortadan kaldırına dek her şeyi sorgulamayı gerektirir. Ancak bu şekilde sağlam ve kesin bilgiye ulaşabiliriz.

Aristoteles'e göre felsefe var olan her şeyin ilk nedenlerini ve ilkelerini araştırır. Bu arayış sadece belirli bir toplumun veya bireyin değil tüm insanlığın ortak merakına ve bilme arzusuna dayanır. Felsefi düşünce her zaman ve her yerde geçerli olan evrensel hakikatleri bulmayı amaçlar.

Kant'a göre felsefenin görevi insan aklının sınırlarını belirlemektir. Çünkü akıl kendi başına, kılavuzsuz bir yolculuğa çıktığında yanlış yollara sapabilir. Bu yüzden felsefi düşüncenin en temel özelliği eleştirel bir tavırla aklın olanaklarını ve sınırlarını sorgulamaktır.

Bu görüşlerde vurgulanan felsefi düşünce özelliklerini ilgili cümleyi de yazarak sırasıyla açıklayınız.